

gøre nogen Nytte. Jeg staaar her paa det Standpunkt, at for mig spiller det Net ingen Rolle, om de have 800 eller 400 Kr., fordi jeg ikke anser det for at have den Betydning, som der tillægges denne Sum. Man vil sige, at det er et Tegn paa Sparommelighed, paa Dygtighed, paa Flid, naar de have disse Penge, men det er det ingenlunde, thi der staaar ikke i Loven, at de skulle være tilvejebragte paa en vis bestemt Maade, nemlig ved Opsparing af Løn. De kunne komme i Besiddelse af dem paa mange forskellige Maader, saaledes at Besiddelsen af disse Penge aldeles ikke beviser noget som helst hverken med Hensyn til Flid, Sparommelighed eller Dygtighed. Skal man have Beviser i saa Henseende, skal man gaa andre Veje, og Lovforslaget antyder ogsaa de Veje, som ere blevne accepterede af Mændretallet i det andet Ting, som jeg ikke skal komme nærmere ind paa, da man let kan se, hvilke disse Betingelser ere. Hvad angaar det økonomiske, antager jeg, at det vil være tilstrækkeligt, at en Mand, som opertager et saadant Stykke Jord, er i Stand til at svare Staten i den første Tid, hvad Staten skal have som Indtægt deraf. Naar en Mand har disse Penge og kommer i saadanne Forhold, at Afgiften til Staten for Fremtiden kan spares, og man har sørget for, at det er en dygtig og driftig Mand, som faar Jorden, saa vil han ogsaa for Gættetiden kunne svare sin Afgift, saaledes at Staten intet Tab kommer til at lide.

Saa er det endelig fra forskjellige Sider stærkt blevet fremhævet, og det er ogsaa det, hvorpaa Forslaget fra det andet Ting hviler, at Jordlodderne, som Landarbejderne skulle have, absolut skulle være Ejendomme. Paa den anden Side er der fra forskellige Medlemmer af Folketinget fremst Bemærkninger om, hvor trykkende Gældsforholdene ere for Ejendomsbesidderne ude omkring paa Landet. Og ihvorvel det er blevet benægtet, at det samme Forhold skulde kunne gøre sig gældende med Hensyn til en Landarbejder, som faar et Stykke Jord, vil jeg dog sige, at man dog ikke kan se bort fra det Tryk, som en gældbunden Ejendom udøver paa dens Besidder, hvad enten det er en stor Jordejendomsbesidder eller en Landarbejder, som kommer ind under denne Lov. Men navnlig bevirker det jo, at denne Ejendom i Grunden ikke er hans Ejendom, men kun et Slags Fæste; den er kun en Besiddelse, af hvilken der skal svares visse bestemte Afgifter. Men da den Sum, der skal svares, efter min For- mening ikke spiller nogen stor Rolle for Statskassen, medens den for Landarbejderen, der skal stamme den, spiller en betydelig Rolle,

saa det mange Gange vil være ham umuligt at stamme den, mener jeg, at man ganske kunde se bort fra dette Forhold, saa man lod Staten vedblive at eje Jorden, idet den overdrog den til dygtige og intelligente Arbejdere, som kunde ønske at faa den som Fæstere eller Brugere og saaledes, at de fik Udbyttet af deres Arbejde mod at svare til Staten, hvad denne mente at skulle have.

Der er et andet Princip, som jeg ogsaa vil tillade mig at fremhæve, og som man ogsaa burde have sin Opmærksomhed henvendt paa ved denne Lov, naar man gaar ud fra det, som det efter min For- mening kommer an paa, nemlig at skabe saa mange velstillede Folk paa Landet som muligt, og det er Spørgsmaalet om, hvorledes man skaffer det bedst mulige Udbytte ud af den Jord, der saaledes overdrages til Landarbejderne. Det forekommer mig at være klart, at er Jordlodden lille saaledes, at Landarbejderen maa ofre den største Del af sin Arbejdskraft i andres Tjeneste, vil han absolut komme til at forsumme Driften af sin egen Jord, og det vil ikke alene føre til, at han selv faar ringe Udbytte deraf, men det vil ogsaa føre til, at Jorden ikke bliver det Aktiv, som den burde være og kan blive ved en forsvarlig Driftsmaade. Dette uheldige Forhold borttages noget, naar Jordlodden bliver saa stor, at dens Drift udgør Mandens væsentligste Erhverv, saa at den Arbejdskraft, han skal ofre i andres Tjeneste, ikke udgør saa stort et Quantum. Det, man efter min For- mening skal stræbe hen til, er at sætte Landarbejderne i Stand til aldeles selvstændigt at kunne drive Jorden og at kunne drive den paa den mest formaalstjenlige og bedste Maade. Derfor mener jeg, at man burde have sin Opmærksomhed mest henvendt paa at hjælpe disse Landarbejdere til at drive Jorden i Fællesskab, for at de derved kunde udnytte det store Landbrugs Fordele, stamme sig selv et større Udbytte og bringe Jorden i bedre Drift. Derved gavner Staten sig selv, da Jorden ejes af Staten. Her tror jeg ligger et stort Princip, som man absolut maa have Øjet opladt for.

Der tales om alt det meget, som Staten skal give til denne Sag. For mig staaar det saaledes, at det er meget lidt, Staten kommer til at ofre paa denne store og vigtige Sag. Det, hvorved Staten skal have sit Udbytte, er ikke just de Penge, som Staten faar ind i Kassen gennem Rente og Afdrag af de udlånte Penge, men det egentlige Udbytte skulde ligge dertil, at Jorden blev godt bearbejdet, saaledes at den kunde give bestandig stigende Udbytte, og saa at den